

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 23. aprila 2015 *

„Pritožba — Konkurenca — Karteli — Člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma EGS — Svetovni trg zaslonov s tekočimi kristali (LCD) — Določitev cen — Globe — Smernice o načinu določanja glob (2006) — Točka 13 — Določitev vrednosti prodaje — Skupno podjetje — Upoštevanje prodaje matičnima družbama — Obvestilo o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (2002) — Točka 23(b), zadnji odstavek — Delna imuniteta pred globo — Dokazi o dejstvih, za katera Komisija prej ni vedela“

V zadevi C-227/14 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 7. maja 2014,

LG Display Co. Ltd s sedežem v Seulu (Južna Koreja),

LG Display Taiwan Co. Ltd s sedežem v Tajpeju (Tajvan),

ki ju zastopata A. Winckler in F.-C. Laprévote, odvetnika,

pritožnici,

druga stranka v postopku:

Evropska komisija, ki jo zastopata F. Ronkes Agerbeek in P. Van Nuffel, agenta, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi A. Ó Caoimh (poročevalec), predsednik senata, C. Toader, sodnica, in C. G. Fernlund, sodnik,
generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. januarja 2015,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Družbi LG Display Co. Ltd (v nadaljevanju: LGD) in LG Display Taiwan Co. Ltd (v nadaljevanju: LGDT) s pritožbo predlagata delno razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije v zadevi LG Display in LG Display Taiwan/Komisija (T-128/11, EU:T:2014:88, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je Splošno sodišče, prvič, spremenilo Sklep Komisije C(2010) 8761 final z dne 8. decembra 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 [PDEU] in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (zadeva COMP/39.309 – LCD), katerega povzetek je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 7. oktobra 2011 (UL C 295, str. 8, v nadaljevanju: sporni sklep), tako, da je znesek globe, ki je bila tema družbama solidarno naložena v členu 2 tega sklepa, določilo na 210.000.000 EUR, in drugič, tožbo v preostalem zavrnilo, in sicer v delu, v katerem sta predlagali delno razveljavitev navedenega sklepa v delu, ki se nanaša nanju, ter v delu, v katerem sta predlagali znižanje te globe.

Pravni okvir

- 2 Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) v členu 23(2) in (3) določa:

„2. Komisija lahko podjetjem in podjetniškem združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101 PDEU] ali [102 PDEU] [...]

[...]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[...]

3. Pri določanju višine globe se upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.“

- 3 Člen 31 te uredbe določa:

„S pritožbo zoper odločbo, s katero je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen, ima Sodišče neomejeno pristojnost do pregleda odločbe. Naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko prekliče, zniža ali zviša.“

- 4 V točki 6 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice o načinu določanja glob) je določeno:

„[...] kombinacija vrednosti prodaje, povezane s kršitvijo, in [njenega] trajanja [se] šteje kot ustrezen približek, ki odraža gospodarsko pomembnost kršitve in sorazmerno težo vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi. [...]“

- 5 V točki 13, naslovljeni „Določitev vrednosti prodaje“, teh smernic je določeno:

„Za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno [...] povezane s kršitvijo, v upoštevnem geografskem območju znotraj ozemlja [Evropskega gospodarskega prostora (EGP)]. [...]“

- 6 V točki 23(b) Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti) so določena različna zmanjšanja glob, do katerih so upravičena podjetja glede na vrstni red, po katerem so zagotovila informacije. Zadnji odstavek te točke določa:

„Poleg tega, če podjetje zagotovi dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega kartela, Komisija teh elementov ne bo upoštevala pri določanju globe, ki naj se naloži podjetju, ki je te dokaze zagotovilo.“

Dejansko stanje in sporni sklep

- 7 Dejansko stanje in sporni sklep, kot sta razvidna iz točk od 1 do 31 izpodbijane sodbe, je mogoče povzeti tako.
- 8 LGD je družba korejskega prava in nadzoruje skupino družb s sedeži po vsem svetu, ki delujejo na področju proizvodnje zaslonov s tekočimi kristali z aktivno matriko (v nadaljevanju: zasloni LCD). Družba LGD je bila ustanovljena 26. julija 1999 s sporazumom o skupnem podjetju med družbo korejskega prava LG Electronics, Inc. (v nadaljevanju: LGE) in družbo nizozemskega prava Koninklijke Philips Electronics NV (v nadaljevanju: Philips). Družbi LGE in Philips sta imeli med 26. julijem 1999 in 23. julijem 2004 v lasti vsaka 50 % kapitala družbe LGD. Nato se je delež družbe LGE zmanjšal na 37,9 %, delež družbe Philips pa na 32,87 %.
- 9 LGDT je družba tajvanskega prava, ki je v 100-odstotnem deležu hčerinska družba družbe LGD in ki deluje na področju proizvodnje ter dobave zaslonov LCD.
- 10 Samsung Electronics Co. Ltd (v nadaljevanju: Samsung), družba korejskega prava, je spomladi 2006 Komisiji predložila predlog za priznanje imunitete pred globo na podlagi Obvestila o prizanesljivosti. Družba Samsung je ob tem prijavila obstoj kartela glede nekaterih vrst zaslonov LCD med več podjetji, med katerimi sta bili tudi družbi LGD in LGDT.
- 11 Tudi družba LGD je 17. julija 2006 pri Komisiji vložila predlog za priznanje imunitete pred globo na podlagi tega obvestila.
- 12 Komisija je 23. novembra 2006 družbi Samsung v skladu s točko 15 navedenega obvestila priznala pogojno imuniteto, predlog družbe LGD pa je zavrnila.
- 13 Komisija je 27. maja 2009 uvedla upravni postopek in sprejela Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je bilo naslovljeno na 16 družb, med njimi tudi na pritožnici ter družbi LGE in Philips. V tem Obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah je zlasti pojasnila razloge, zaradi katerih so bile navedene družbe ob upoštevanju sodne prakse Splošnega sodišča spoznane za solidarno odgovorne za kršitve družbe LGD.
- 14 Naslovnice Obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so Komisijo v predpisanem roku pisno seznanile s svojimi stališči glede očitkov, ki so se nanašali nanje. Poleg tega je več od teh naslovnice, med njimi tudi pritožnici, na obravnavi 22. in 23. septembra 2009 izrabilo pravico do ustne izjave.
- 15 Družba LGD je 1. februarja 2010 podala predlog, ki je temeljil na točki 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti, s katerim je zaprosila za priznanje delne imunitete za sodelovanje v kartelu v letih 2005 in 2006.

- 16 Stranke so bile z zahtevo za pojasnila z dne 4. marca 2010 in dopolnilnim dopisom z dne 6. aprila 2010 med drugim pozvane, naj Komisiji predložijo podatke glede vrednosti prodaje, ki se bo upoštevala pri določitvi osnovnega zneska glob, in podajo stališča v zvezi s tem vprašanjem. Družba LGD je podatke, ki se nanašajo nanjo, predložila z dopisom z dne 21. aprila 2010.
- 17 Komisija je 8. decembra 2010 sprejela sporni sklep. Ta je naslovljen na šest od šestnajstih družb naslovnic Obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, med njimi tudi na pritožnici in na družbo Samsung. Družbi LGE in Philips pa v njem nista bili več zajeti.
- 18 Komisija je v spornem sklepu ugotovila obstoj kartela šestih velikih mednarodnih proizvajalcev zaslonov LCD, med katerimi sta tudi pritožnici in družba Samsung, v zvezi z dvema vrstama zaslonov LCD v velikosti dvanajst palcev ali več, ki so, prvič, zasloni LCD za informacijsko tehnologijo, s katerimi so opremljeni prenosni računalniki in računalniški zasloni, in drugič, zasloni LCD za televizijske sprejemnike (v nadaljevanju: skupaj: kartelni zasloni LCD).
- 19 Iz spornega sklepa je razvidno, da se je ta kartel odražal kot enotna in trajajoča kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3) (v nadaljevanju: Sporazum EGP), ki je trajala vsaj od 5. oktobra 2001 do 1. februarja 2006. V tem obdobju so udeleženci kartela sklicali številne večstranske sestanke, ki so se imenovali sestanki kristal. Vsebina teh sestankov je bila očitno protikonkurenčna, saj so imeli udeleženci na njih priložnost zlasti določiti najnižje cene kartelnih zaslonov LCD, razpravljati o svojih cenovnih načrtih za preprečitev zniževanja teh cen ter usklajevati povišanja cen in raven proizvodnje. V kršitvenem obdobju so se udeleženci kartela tudi dvostransko srečevali in si pogosto izmenjevali podatke o vsebinah, obravnavanih na sestankih kristal. Poleg tega so sprejeli ukrepe za preveritev, ali so se odločitve, sprejete na teh sestankih, izvajale.
- 20 Komisija je pri določitvi glob, naloženih s spornim sklepom, uporabila smernice o načinu določanja glob. Na podlagi teh smernic je določila vrednost prodaj kartelnih zaslonov LCD, ki so bili neposredno ali posredno zajeti s kršitvijo. V ta namen je prodaje, ki so jih opravili udeleženci kartela, razvrstila v tri skupine:
- skupina „neposredna prodaja v EGP“, ki obsega prodajo kartelnih zaslonov LCD drugemu podjetju v EGP;
 - skupina „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“, ki obsega prodajo kartelnih zaslonov LCD v okviru skupine, ki ji pripada proizvajalec, vgrajenih v končne proizvode, ki se prodajo drugemu podjetju v EGP, in
 - skupina „posredna prodaja“, ki obsega prodajo kartelnih zaslonov LCD drugemu podjetju zunaj EGP, ki zaslone nato vgradi v končne proizvode, ki jih proda v EGP.
- 21 Vendar je Komisija menila, da se lahko omeji na upoštevanje le prvih dveh od zgoraj navedenih skupin, saj vključitev tretje skupine ni potrebna za to, da bi se z naloženimi globami dosegla dovolj visoka raven odvračanja.
- 22 Komisija je kljub ugovoru pritožnic štela, da je treba vrednost upoštevanih prodaj izračunati tudi ob upoštevanju njune prodaje družbama LGE in Philips. Tudi prodaja kartelnih zaslonov LCD tema družbama naj bi bila namreč predmet razprav med udeleženci zadevnega kartela, na ceno teh prodaj pa naj bi vplivale okoliščine, značilne za trg, in sicer obstoj kartelnih cen.
- 23 Komisija je pri določitvi višine glob upoštevala tudi Obvestilo o prizanesljivosti. V zvezi s tem je najprej potrdila popolno imuniteto, priznano družbi Samsung. Nadalje je za 50 % zmanjšala znesek globe, ki naj se naloži pritožnicama zaradi dokazov, ki sta jih predložili in ki so imeli v skladu s točkama 21 in 23(b), prvi odstavek, tega obvestila znatno dodano vrednost glede na dokaze,

s katerimi je Komisija že razpolagala. Nazadnje je ugodila predlogu pritožnic za priznanje delne imunitete, vendar le za leto 2006. Po mnenju Komisije so se namreč podatki, ki sta jih posredovali pritožnici in ki so pomenili dokaze, za katere Komisija prej ni vedela, nanašali le na to zadnje leto. Kar zadeva leto 2005, pa so se podatki, ki sta jih posredovali pritožnici, združili s tistimi, ki jih je Komisija že dobila od družbe Samsung, in torej niso vsebovali dejstev, za katera Komisija prej ne bi vedela.

- 24 Komisija je zlasti na podlagi teh ugotovitev v členu 2 spornega sklepa pritožnicama solidarno naložila plačilo globe v višini 215.000.000,00 EUR.

Izpodbijana sodba

- 25 Pritožnici sta s tožbo, ki je bila v sodno tajništvo Splošnega sodišča vložena 23. februarja 2011, predlagali delno razglasitev ničnosti spornega sklepa in zmanjšanje zneska globe, ki jima je bila s tem sklepom naložena.
- 26 Pritožnici sta svoj predlog utemeljili s štirimi tožbenimi razlogi. Prvi se je nanašal na dejstvo, da je Komisija napačno in s kršitvijo njune pravice do obrambe pri izračunu zneska globe upoštevala njuno notranjo prodajo, z drugim pritožbenim razlogom pa sta trdili, da je Komisija storila napako s tem, da jima je zavrnila priznanje imunitete pred globo za leto 2005 in da ni izpeljala ustreznih posledic iz delne imunitete, ki jima jo je priznala za januar.
- 27 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi delno ugodilo zadnjemu tožbenemu razlogu z ugotovitvijo, da je Komisija pri izračunu vrednosti prodaje pritožnic zaradi določitve zneska globe, ki naj se jima naloži, napačno upoštevala januar 2006. Zato je Splošno sodišče v okviru izvrševanja svoje neomejene pristojnosti ta znesek zmanjšalo na 210.000.000,00 EUR. V preostalem je tožbo zavrnilo.

Predlogi strank in postopek pred Sodiščem

- 28 Pritožnici s pritožbo Sodišču predlagata, naj:
- izpodbijano sodbo delno razveljavi v delu, v katerem je bila zavrnjena njuna tožba za razglasitev delne ničnosti spornega sklepa,
 - sporni sklep razglasi za delno ničen in v okviru izvrševanja svoje neomejene pristojnosti zniža znesek globe, ki jima je bila naložena, in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov postopka pred Sodiščem in Splošnim sodiščem.
- 29 Komisija predlaga, naj se pritožba zavrne in plačilo stroškov naloži pritožnicama.

Pritožba

- 30 Pritožnici v utemeljitev pritožbe navajajta dva pritožbena razloga. V prvem Splošnem sodišču očitata napačno uporabo prava, kršitvi obveznosti obrazložitve in pravice do obrambe ter očitno izkrivljenje dokazov in neuporabo njegove neomejene pristojnosti, kar zadeva vključitev prodaje kartelnih zaslonov LCD družbe LGD matičnima družbama pri izračunu vrednosti prodaje, ki se je upoštevala pri določitvi višine globe. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, neizpolnitev obveznosti obrazložitve in očitno izkrivljenje dokazov, ker je Splošno sodišče družbi LGD zavrnilo priznanje delne imunitete pred globo za leto 2005.

Prvi pritožbeni razlog: upoštevanje prodaje kartelnih zaslonov LCD družbe LGD matičnima družbama pri določitvi zneska globe

Trditve strank

- 31 Ta pritožbeni razlog je razdeljen na dva dela. Pritožniki v prvem delu trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri uporabi točke 13 Smernic o načinu določanja glob, da ni zadostno obrazložilo svoje odločbe, da je očitno izkrivilo dokaze in kršilo pravico do obrambe družbe LGD ter ni uporabilo svoje neomejene pristojnosti s tem, da je odločilo, da je Komisija lahko vključila vso prodajo, opravljeno na zadevnem trgu, v vrednost prodaje, ki jo je upoštevala pri izračunu globe. V drugem delu pritožniki trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da ni spoštovalo načela sorazmernosti, ni izpolnilo svoje obveznosti obrazložitve, je očitno izkrivilo dokaze in kršilo pravico do obrambe družbe LGD s tem, da je potrdilo ugotovitev Komisije, v skladu s katero je zadevna kršitev dejansko vplivala na notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama.
- Prvi del prvega pritožbenega razloga: možnost upoštevanja vseh prodaj, opravljenih na trgu, na katerega je vplivala kršitev
- 32 Pritožniki s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da je v točki 97 izpodbijane sodbe presodilo, da je Komisija pri določitvi globe lahko upoštevala notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama zgolj na podlagi tega, da je bila ta prodaja opravljena na trgu, na katerega je vplivala kršitev, čeprav navedena prodaja s to kršitvijo ni bila prizadeta.
- 33 Prvič, pritožniki trdita, da čeprav Komisiji ni treba določiti, katere so posamične prodaje, na katere je vplival kartel, je Splošno sodišče s tem, da je vključilo vrednost vseh prodaj kartelnih zaslonov LCD na trgu, na katerega je vplivala kršitev, v vrednost prodaje, ki jo je upoštevalo pri določitvi globe, kljub pomanjkanju dokazov, da je kršitev vplivala na notranjo prodajo družbe LGD družbama LGE in Philips, kršilo točko 13 Smernic o načinu določanja glob, poleg tega pa je odstopilo od prakse odločanja Komisije, kakor ta izhaja zlasti iz Odločbe C(2008) 6815 final z dne 12. novembra 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.125 – Avtomobilsko steklo) in odločbe Komisije C(2008) 926 final z dne 11. marca 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38.543 – Mednarodne selitvene storitve).
- 34 Drugič, pritožniki trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker ni zadostno obrazložilo razlogov, zaradi katerih naj bi notranja prodaja kartelnih zaslonov LCD družbe LGD družbama Philips in LGE – kljub strukturnim varovalkam za preprečitev položajev, v katerih bi lahko kartel vplival na to prodajo – lahko izkrivila konkurenco na upoštevnem trgu, zlasti ker naj bi se ta prodaja opravljala po ugodnejši tarifi in se zato zanjo ni moglo šteti, da je bila opravljena na svobodnem trgu. V zvezi s tem naj bi bila ta zadeva enaka zadevi, v kateri je bila izdana sodba Team Relocations in drugi/Komisija (T-204/08 in T-212/08, EU:T:2011:286) v zvezi z mednarodnimi selitvenimi storitvami, v kateri naj bi Splošno sodišče na podlagi tega razloga izključilo nekatere prodaje od vrednosti prodaj, opravljenih na zadevnem trgu.
- 35 Tretjič, pritožniki trdita, da Splošno sodišče s tem, da je Komisiji brez zadostne obrazložitve dopustilo odstop od njene prejšnje prakse odločanja, kakor je razvidna zlasti iz odločbe Komisije C(2007) 5791 final z dne 28. novembra 2007 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva št. COMP/39165 – Ravno steklo) ter odločb, sprejetih na področju nadzora koncentracij, v katerih Komisija pri določitvi višine globe ni upoštevala notranje prodaje, ni ravnalo v skladu s svojo neomejeno pristojnostjo na podlagi člena 261 PDEU in člena 31 Uredbe št. 1/2003.

- 36 Četrtrič, pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je napačno uporabilo pravo in da ni ravnalo v skladu s svojo neomejeno pristojnostjo s tem, da je Komisiji dopustilo določitev zneska globe na podlagi skupnega prometa na zadevnem trgu. V zvezi s tem naj Splošno sodišče ne bi preizkusilo dokazov in argumentov družbe LGD, ki jih je predložila zato, da bi dokazala, da notranja prodaja družbama LGE in Philips ni mogla biti prizadeta s kartelom, zlasti zaradi določb sporazuma o skupnem podjetju, ki sta ga sklenili zadnjenavedeni družbi.
- 37 Petič, pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je glede razlage Smernic o načinu določanja glob podal nasprotujočo si obrazložitev. V točki 97 izpodbijane sodbe naj bi namreč Splošno sodišče te smernice razlagalo tako, da lahko Komisija na njihovi podlagi v vrednost prodaje, ki se upošteva pri določitvi globe, vključi vrednost vseh prodaj, opravljenih na upoštevnem trgu, brez izključitve vrednosti prodaj, ki s kršitvijo niso bile prizadete. V točki 70 te sodbe pa naj bi Splošno sodišče potrdilo, da mora vrednost prodaj, ki jih je treba upoštevati pri izračunu, zajemati vrednost prodaj, zaradi katerih je konkurenca na upoštevnem trgu izkrivljena. Tudi v točki 68 navedene sodbe naj bi Splošno sodišče vrednost prodaj, ki jih je treba upoštevati pri navedenem izračunu, opredelilo s sklicevanjem na prodajo blaga, ki je bilo predmet kršitve, in proizvodov, ki so bili predmet omejevalne prakse. Poleg tega naj bi v točki 62 te sodbe navedlo, da mora biti med vrednostjo upoštevanih prodaj in kršitvijo povezava.
- 38 Šestič, pritožnici menita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in kršilo pravico do obrambe družbe LGD s tem, da je dalo prednost neizpodbojni domnevi, po kateri so bile vse prodaje, opravljene na upoštevnem trgu, obremenjene z zadevno kršitvijo. Smernice o načinu določanja glob pa naj take domneve ne bi uvedle in naj bi Komisijo nasprotno zavezovale, naj v vsakem posameznem primeru preveri, ali so bile prodaje prizadete z zadevno kršitvijo. Splošno sodišče naj se tako ne bi opredelilo do dokazov, ki jih je predložila družba LGD.
- 39 Komisija trdi, da je ta del pritožbenega razloga neutemeljen, saj ji niti sodna praksa Sodišča niti navedene smernice ne prepovedujejo, da bi pri določitvi globe upoštevala notranje prodaje. Argument naj bi bil vsekakor neupošteven, saj je nesporno, da so bile prodaje družbe LGD družbama Philips in LGE prodaje drugim podjetjem. Dodatno naj bi bil način določanja glob, pri katerem se vrednost upoštevanih prodaj ne omeji le na transakcije, ki so bile dejansko prizadete z zadevnim kartelom, v skladu tako s prakso odločanja Komisije kot s točko 13 teh smernic.
- Drugi del prvega pritožbenega razloga: vpliv kršitve na notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama
- 40 Pritožnici z drugim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da je v točkah 73 in 83 izpodbijane sodbe razsodilo, da je kartel vsekakor dejansko prizadel notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama.
- 41 Prvič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 86 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisija nima dokaza, ki bi se izrecno nanašal na notranjo prodajo družbe LGD družbama LGE in Philips med julijem 2002 in septembrom 2005, napačno uporabilo pravo in kršilo pravico do obrambe družbe LGD, in sicer z upoštevanjem te prodaje pri določitvi globe. Komisija naj bi s tem odstopila od prakse, ki ji je sledila v Odločbi Komisije C(2009) 428 final z dne 28. januarja 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39406 – Cevi za uporabo v pomorstvu), v kateri je menila, da načelo sorazmernosti nasprotuje upoštevanju prodaj v obdobju, za katero ni na voljo nobenega dokaza. Ta praksa naj bi bila potrjena tudi v sodni praksi Splošnega sodišča (sodbi Dansk Rørindustri/Komisija, T-21/99, EU:T:2002:74, točka 62, ter IMI in drugi/Komisija, T-18/05, EU:T:2010:202, točka 95). Splošno sodišče naj prav tako ne bi preučilo, ali – ob upoštevanju pomanjkanja dokazov za obdobje od julija 2002 do septembra 2005 – se notranja prodaja družbe LGD matičnima družbama nanaša na enotno kršitev, ki je trajala ves čas kršitvenega obdobja.

- 42 Drugič, pritožnici trdita, da Splošno sodišče ni izpolnilo svoje obveznosti obrazložitve in je z ugotovitvijo, da je na prodajo kartelnih zaslonov LCD družbe LGD družbi LGE – ne pa prodaja družbi Philips – vplivala kršitev, očitno izkrivilo dokaze. Splošno sodišče naj bi po eni strani napačno razlagalo zapisnik sestanka z dne 15. novembra 2001, navedenega v točki 76 izpodbijane sodbe, s tem, da je iz tega edinega dokumenta v točki 150 navedene sodbe izpeljalo splošno pravilo, v skladu s katerim naj bi zadevni kartel vplival tudi na notranjo prodajo, čeprav v navedenem dokumentu družbi LGE in Philips nista nikjer omenjeni in iz njegove vsebine ni razviden obstoj takega splošnega pravila. Splošno sodišče naj bi po drugi strani napačno razlagalo tudi tabelo št. 2 spornega sklepa s tem, da je na njeni podlagi v točki 151 izpodbijane sodbe sklepalo, da je kartel vplival na cene prodaje kartelnih zaslonov LCD družbe LGD matičnima družbama, čeprav naj bi se ta tabela nanašala le na prodajo posebne vrste računalniških zaslonov LCD vsem strankam družbe LGD v kratkem obdobju šestih mesecev.
- 43 Tretjič, pritožnici trdita, da Splošno sodišče v točki 125 izpodbijane sodbe ni zadostno obrazložilo zavrnitve njunega argumenta, da je Komisija kršila pravico do obrambe družbe LGD, ker je odločila, da je na notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama vplival kartel. V zvezi s tem naj bi bili ugotovitvi Splošnega sodišča iz točke 111 izpodbijane sodbe, da „so kršitve, ki zadevajo prodajo pritožnic družbama LGE in Philips, razvidne že iz Obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah“, in točke 99 te sodbe, „da je sicer res, da iz Obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah ni izrecno razvidno, da je bila prodaja pritožnic družbama LGE in Philips prizadeta s kartelom“, nasprotujoči. Če bi namreč družba LGD v trenutku Obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah vedela, da namerava Komisija pri določitvi globe upoštevati njeno notranjo prodajo matičnima družbama, ker je bila ta opravljena na trgu, na katerega je vplivala kršitev, bi lahko družba LGD v zvezi s tem navedla argumente, namesto da je razlagala, zakaj se prodaja, opravljena znotraj iste skupine, na splošno ne bi smela upoštevati pri določitvi globe.
- 44 Komisija v bistvu trdi, da je drugi del prvega pritožbenega razloga neupošteven, ker bi se prodaja kartelnih zaslonov LCD družbe LGD družbama Philips in LGE pri določitvi globe lahko upoštevala tudi, če bi se štelo, da je ta del pritožbenega razloga utemeljen. Ta del naj bi bil vsekakor neutemeljen.

Presoja Sodišča

- 45 Najprej je treba ugotoviti, da pritožnici v okviru prvega dela prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču večkrat očitata, da je odločilo, da je Komisija imela možnost notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama, in sicer družbama LGE in Philips, vključiti v vrednost prodaje, ki jo je upoštevala pri določitvi zneska globe.
- 46 Vendar je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče – kakor jasno izhaja iz točk od 136 do 145 izpodbijane sodbe – ugotovilo, da je Komisija pravilno štela, da pritožnici, ki tega nista prerekali, ter družbi LGE in Philips niso enotno podjetje za namene uporabe člena 101 PDEU in torej niso vertikalno integrirano podjetje, zato se je upoštevana prodaja pritožnic zadnjenavedenima družbama vključila v skupino „neposredna prodaja v EGP“ kot prodaja kartelnih zaslonov LCD tretjim neodvisnim subjektom. Pritožnici te ugotovitve nista prerekali niti v pritožbi. Povsem nasprotno, na obravnavi sta izrecno potrdili, da prodaja kartelnih zaslonov LCD matičnima družbama ni bila notranja prodaja.
- 47 V teh okoliščinah je treba argumentacijo pritožnic v delu, v katerem s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je odločilo, da je Komisija notranjo prodajo družbe LGD matičnima družbama lahko upoštevala pri določitvi zneska globe, zavrniti, saj ta temelji na napačni razlagi izpodbijane sodbe.

- 48 Ker pritožnici s tem delom pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je odločilo, da je Komisija lahko vključila upoštevno prodajo družbe LGD matičnima družbama v vrednost prodaje, ki se je upoštevala pri določitvi zneska globe, je treba spomniti, da člen 23(2), drugi odstavek, Uredbe št. 1/2003 določa, da za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v prejšnjem poslovnem letu.
- 49 Kakor je Sodišče že razsodilo, mora Komisija v vsakem posameznem primeru in ob upoštevanju sobesedila ter ciljev sistema sankcij, ki ga določa navedena uredba, presoditi želeni vpliv na zadevno podjetje, zlasti glede na promet, ki izraža njegov dejanski gospodarski položaj v obdobju, v katerem je bila kršitev storjena (sodbi *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, C-76/06 P, EU:C:2007:326, točka 25, in *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 53).
- 50 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je za določitev zneska globe dopustno upoštevati celotni promet podjetja, ki je, čeprav približen in nepopoln, kazalnik njegove velikosti in gospodarske moči, ter del prometa, ki je bil ustvarjen s proizvodi, ki so predmet kršitve, in je lahko kazalnik njenega obsega (sodbe *Musique Diffusion française in drugi/Komisija*, od 100/80 do 103/80, EU:C:1983:158, točka 121; *Dansk Rørindustri in drugi/Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 243; *Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija*, C-397/03 P, EU:C:2006:328, točka 100, in *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 54).
- 51 Iz sodne prakse Sodišča je razvidno, da daje člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 Komisiji sicer široko diskrecijsko pravico, vendar njeno izvajanje vseeno omejuje z določitvijo objektivnih meril, ki jih mora ta upoštevati. Tako na eni strani za znesek globe, ki se lahko naloži, velja številčno določljiva in absolutna zgornja meja, tako da je najvišji znesek globe, ki se lahko naloži podjetju, določljiv vnaprej. Na drugi strani je izvajanje te diskrecijske pravice prav tako omejeno s pravili ravnanja, ki si jih je Komisija sama določila, med drugim v Smernicah o načinu določanja glob (sodba *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 55).
- 52 V skladu s točko 13 navedenih smernic bo Komisija „za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, [...] uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno [...] povezane s kršitvijo, v upoštevem geografskem območju znotraj ozemlja EGP“. V točki 6 teh smernic je natančneje določeno, da se „kombinacija vrednosti prodaje, povezane s kršitvijo, in [njenega] trajanja šteje kot ustrezen približek, ki odraža gospodarsko pomembnost kršitve in sorazmerno težo vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi“.
- 53 Iz tega sledi, kakor je Sodišče že razsodilo, da je cilj točke 13 Smernic o načinu določanja glob kot izhodišče za izračun globe, naložene podjetju, vzeti znesek, ki izraža gospodarski pomen kršitve in relativno težo posameznega podjetja v tej kršitvi. Zato, čeprav pojma vrednosti prodaje iz točke 13 seveda ni mogoče razširiti tako, da bi zajemal prodajo, ki jo je opravilo zadevno podjetje in ki ne spada na področje uporabe očitane kartela, bi se ogrožal cilj, ki mu sledi ta določba, če bi se za ta pojem štelo, da se nanaša le na promet, ustvarjen samo s prodajo, za katero je dokazano, da je ta kartel nanjo resnično vplival (sodbi *Team Relocations in drugi/Komisija*, C-444/11 P, EU:C:2013:464, točki 76 in 88, in *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 57).
- 54 Učinek take omejitve bi bil poleg tega umetno minimiziranje gospodarskega pomena kršitve, ki jo je storilo podjetje, saj bi zgolj to, da je bilo najdeno omejeno število neposrednih dokazov o prodajah, na katere je kartel resnično vplival, privedlo do tega, da bi bila nazadnje naložena globa, ki ne bi imela resnične povezave s področjem uporabe zadevnega kartela. Taka nagrada za tajnost bi prav tako ogrožala cilj pregona in učinkovitega sankcioniranja kršitev člena 101 PDEU, zato se ne sme dopustiti (sodbi *Team Relocations in drugi/Komisija*, C-444/11 P, EU:C:2013:464, točka 77, in *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 58).

- 55 Vsekakor je treba poudariti, da delež celotnega prometa od prodaje proizvodov, ki so predmet kršitve, lahko najbolje izraža gospodarski pomen te kršitve (sodba Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 56 Splošno sodišče je v obravnavanem primeru v točki 97 izpodbijane sodbe torej pravilno razsodilo, da „za možnost, da Komisija v vrednost upoštevni prodaj zaradi določitve zneska globe všteje prodaje kartelnih zaslonov LCD pritožnic družbama LGE in Philips, ni odločilno vprašanje, ali je zadevna prodaja potekala po cenah, na katere je kartel vplival, temveč to, da je bila ta prodaja izvedena na trgu, na katerega je vplival obstoj kartela, v katerem sta bili tožeči stranki udeleženi“.
- 57 S tega vidika se je Splošno sodišče sprva v točkah 65 in 66 izpodbijane sodbe pravilno oprlo na točko 13 Smernic o načinu določanja glob, pri čemer je ugotovilo, da se ta točka nanaša na prodaje, ki so bile opravljene na upoštevni trgu, na katerega je vplivala kršitev, in ne samo na primere, glede katerih ima Komisija listinske dokaze za kršitev, nato v točki 67 navedene sodbe na cilj pravil Evropske unije o konkurenci, in sicer po ugotovitvi, da bi razlaga, ki jo predlagata pritožnici, pomenila, da bi morala Komisija pri določitvi osnovnega zneska globe v vsakem primeru ugotoviti, na katere posamične prodaje je omejevalni sporazum vplival, in nazadnje v točki 68 iste sodbe na sodno prakso iz v točki 50 navedene sodbe Musique Diffusion française in drugi/Komisija (od 100/80 do 103/80, EU:C:1983:158).
- 58 Zato Splošno sodišče po ugotovitvi v točki 69 izpodbijane sodbe, ki je podana v okviru neodvisne presoje dejstev in glede katere pritožnici ne zatrjujeta nikakršnega izkrivljanja, da so bile prodaje kartelnih zaslonov LCD pritožnic družbama LGE in Philips opravljene na trgu, na katerega je vplivala kršitev, ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točkah 71 in 72 te sodbe presodilo, da je Komisija navedene prodaje lahko upoštevala pri določitvi zneska globe, ki jima jo je treba naložiti, pri čemer ni pomembno, ali sta jima družbi LGE in Philips zaradi kartela dejansko plačali višje cene ali pa sta to morebitno povišanje cen prenesli na končne proizvode s kartelnimi zasloni LCD, ki sta jih prodajali potrošnikom v EGP.
- 59 V teh okoliščinah Splošnemu sodišču ni bilo treba pojasniti razlogov, zaradi katerih so prodaje navedenih zaslonov LCD družbe LGD družbama LGE in Philips, kljub pogodbenim določilom, ki so družbo LGD zavezovale z zadnjenavedenima družbama v okviru sporazuma o skupnem podjetju, lahko izkrivile konkurenco na upoštevni trgu, niti se opredeliti do dokazov, ki sta jih v ta namen predložili pritožnici.
- 60 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da bi se z neupoštevanjem vrednosti prodaj tretjim neodvisnim subjektom zato, ker je bilo podjetje udeleženo v kartelu s posebno strukturno povezanostjo s slednjimi, neupravičeno dalo prednost takemu podjetju s tem, da bi se mu omogočilo izogniti se sankciji, ki bi bila sorazmerna z njegovim pomenom na upoštevni trgu proizvodov, ki so predmet kršitve (glej po analogiji sodbo Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točki 59 in 63).
- 61 Poleg ugodnosti, ki jo je mogoče pričakovati od sporazuma o horizontalni določitvi cen pri prodaji tretjim neodvisnim subjektom, ima lahko podjetje koristi od takega kartela tudi od povečanja svoje prodaje podjetjem, s katerimi ima posamezne strukturne povezave, saj za zadenjenavedena podjetja ne veljajo povišane cene, določene v kartelu, zato navedeno podjetje s tem pridobi konkurenčno prednost pred konkurenti, ki na upoštevni trgu ponujajo te višje cene.
- 62 Poleg tega že dejstvo, da neko podjetje na upoštevni trgu opravlja prodaje po povišanih cenah tretjim neodvisnim subjektom, pomeni izkrivljanje konkurence, ki vpliva na celotni upoštevni trg, zlasti na škodo potrošnikov.

- 63 Iz tega izhaja, kakor je Splošno sodišče v bistvu ugotovilo v točki 70 izpodbijane sodbe, da je konkurenca na upoštevem trgu izkrivljena, tudi če se kartel ne nanaša na prodaje zadevnega proizvoda družbam, ki so povezane z udeleženci tega kartela, zato se te prodaje lahko upoštevajo pri določitvi globe.
- 64 Splošno sodišče v nasprotju s trditvami pritožnic ni s tem nikakor dalo prednosti neizpodbojni domnevi, v skladu s katero je zadevna kršitev vplivala na vse prodaje, opravljene na upoštevem trgu. Splošno sodišče je nasprotno v obrazložitvi, s katero – kakor izhaja iz točk od 48 do 59 te sodbe – ni bilo nikakor napačno uporabljeno pravo, ugotovilo, da se je lahko prodaja kartelnih zaslonov LCD pritožnic matičnima družbama kljub neobstoju vsakršnega dokaza, da je ta kršitev vplivala na to prodajo, upoštevala pri določitvi zneska globe, ki jo je treba naložiti pritožnicama, saj je bila opravljena na trgu, na katerega je vplivala kršitev. Argumenti pritožnic tako temeljijo na napačni razlagi izpodbijane sodbe in jih je zato treba zavrniti.
- 65 Prav tako Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je obrazložitev v točkah 62 in od 68 do 70 izpodbijane sodbe v nasprotju s samo seboj.
- 66 Splošno sodišče je namreč z navedbo v točki 62 izpodbijane sodbe, da bi morala Komisija „pojasniti, kakšna je zveza med prodajo [pritožnic] družbama LGE in Philips ter kartelom“, z opozorilom v točki 68 navedene sodbe, da „iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je lahko del prometa, ki je bil ustvarjen z blagom, ki je predmet kršitve, primerna podlaga za določitev razsežnosti kršitve na zadevnem trgu“, in z navedbo v točki 70 iste sodbe, da „je konkurenca na tem trgu izkrivljena s prodajo proizvoda, ki je predmet kartela, na notranjem trgu“, namreč zgolj podalo isto ugotovitev, na kateri temeljita njegova ponovitev in argumentacija, zlasti v točkah 66 in 97 izpodbijane sodbe, v skladu s katero je Komisija pri določitvi zneska globe lahko upoštevala prodajo pritožnic družbama LGE in Philips, ker je bila ta prodaja opravljena na trgu, na katerega je vplivala kršitev.
- 67 Glede očitka Splošnemu sodišču, da je odstopilo od prakse odločanja Komisije, pa zadošča, kakor je to v točki 143 izpodbijane sodbe storilo Splošno sodišče, napotitev na ustaljeno sodno prakso Sodišča, v skladu s katero prejšnja praksa odločanja Komisije ne šteje za pravni okvir za globe na področju konkurence (glej sodbe JCB Service/Komisija, C-167/04 P, EU:C:2006:594, točka 205; Tomra Systems in drugi/Komisija, C-549/10 P, EU:C:2012:221, točka 104, in Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, EU:C:2013:464, točka 82).
- 68 Zato je treba prvi del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.
- 69 V teh okoliščinah je treba drugi del prvega pritožbenega razloga, s katerim želita pritožnici izpodbiti ugotovitve Splošnega sodišča iz točk od 73 do 89 in od 147 do 154 izpodbijane sodbe, v skladu s katerimi, kakor izhaja iz te točke 73, v bistvu iz spisa „vsekakor“ izhaja, da je bila prodaja kartelnih zaslonov LCD pritožnic družbama LGE in Philips predmet dogovorov v okviru kartela in da je Komisija zadovoljivo dokazala, da je kartel vplival tudi na to prodajo, zavrniti kot neupošteven, ker se nanaša na odvečne razloge (glej zlasti sodbo Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 148).
- 70 Kakor je namreč razvidno iz preizkusa prvega dela prvega pritožbenega razloga, že zgolj razlogi, navedeni v točkah od 65 do 72 in 97 izpodbijane sodbe, utemeljujejo upoštevanje navedene prodaje pri določitvi globe.
- 71 Iz tega izhaja, da je treba prvi pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog: delna imuniteta pred globo

- 72 Ta pritožbeni razlog je razdeljen na dva dela. S prvim delom pritožnici trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri uporabi točke 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti in ni izpolnilo svoje obveznosti obrazložitve s tem, da je podjetju, ki je zaprosilo za polno imuniteto, dalo prednost pred podjetjem, ki je zaprosilo za priznanje delne imunitete. Z drugim delom pritožnici trdita, da je Splošno sodišče očitno izkrivilo dokaze in napačno uporabilo pravo pri uporabi tega obvestila s tem, da je družbi LGD zavrnilo priznanje delne imunitete za obdobje po 26. avgustu 2005.

Prvi del prvega pritožbenega razloga: pogoji za priznanje delne imunitete

– Trditve strank

- 73 Pritožnici s tem delom pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je pri razlagi točke 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti napačno uporabilo pravo s tem, da je na podlagi ozke razlage te določbe zavrnilo priznanje delne imunitete pred globo družbi LGD za leto 2005, ne da bi dokazalo, da so že samo podatki, ki jih je predložila družba Samsung, zadostna podlaga za to, da je Komisija ugotovila obstoj zadevne kršitve v tem letu. Iz sodbe Transcatlab/Komisija (T-39/06, EU:T:2011:562) naj bi namreč izhajalo, da se šteje, da Komisija prej ni vedela za dejstva, za katera je dokaze predložilo podjetje, ki je zaprosilo za delno imuniteto, če ta dejstva „omogočajo Komisiji, da pride do novih ugotovitev o kršitvi“.
- 74 Pritožnici pa menita, da so imeli dokazi, ki sta jih predložili v izjavi z dne 20. julija 2006, večjo dokazno vrednost od tistih, ki jih je predložila družba Samsung, ker se nanašajo na celotno obdobje trajanja kršitve do februarja 2006, na glavne večstranske sestanke, na vse udeležence in na različne skupine proizvodov, dokazi družbe Samsung pa se po drugi strani nanašajo na zelo omejeno obdobje in dejstva ter naj Komisiji ne bi omogočili, da preganja in kaznuje več udeležencev kartela na podlagi dejanj, izvršenih v letu 2005. Splošno sodišče naj bi v točkah 189 in 190 izpodbijane sodbe tako samo priznalo, da se sporni sklep najpogosteje opira na dokaze tožečih strank v zvezi z letom 2005 in da imajo podatki, ki sta jih predložili pritožnici, dejansko večjo dokazno vrednost od tistih, ki jih je prej predložila družba Samsung.
- 75 Pritožnici menita, da je razlaga točke 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti, ki jo je podalo Splošno sodišče, v nasprotju z namenom te določbe, glede na to, da je njen namen odvrčanje udeležencev kartela, z izjemo podjetja, ki je zaprosilo za priznanje polne imunitete, od predložitve upoštevanih dokazov, ki se nanašajo na nova dejstva, ki jih zadnjenavedeno podjetje ni želelo razkriti in ki dokazujejo daljše trajanje preganjane kršitve, saj je nemogoče, da bi bila preostalim udeležencem priznana delna imuniteta za to dodatno obdobje, ti pa tvegajo celo naložitev višje globe.
- 76 Komisija meni, da je treba prvi del drugega pritožbenega razloga zavrniti, ker temelji na napačni razlagi navedene določbe.

– Presoja Sodišča

- 77 Točka 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti določa, da „če podjetje zagotovi dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega kartela, Komisija teh elementov ne bo upoštevala pri določanju globe, ki naj se naloži podjetju, ki je te dokaze zagotovilo“.

- 78 Kot je Splošno sodišče pravilno ugotovilo v točki 166 izpodbijane sodbe, je že iz besedila te določbe razvidno, da morata biti za priznanje z njo določene delne imunitete izpolnjena dva pogoja, prvič, da zadevno podjetje prvo zagotovi dokaze za dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in drugič, da se ta dejstva neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega kartela in bo Komisija na njihovi podlagi lahko prišla do novih ugotovitev glede kršitve.
- 79 Kot je razvidno iz sodne prakse Sodišča, je izraz „dejstva, za katera Komisija [...] ni vedela“, ki je povezan s prvim od teh pogojev, nedvoumen, zato je treba točko 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti, kakor je ugotovilo Splošno sodišče v točki 167 izpodbijane sodbe, razlagati ozko ter se omejiti na primere, v katerih je družba, ki je udeležena v kartelu, Komisiji posredovala nov podatek v zvezi s težo in trajanjem kršitve, izključiti pa primere, v katerih je družba le posredovala podatke, ki omogočajo potrditev dokazov o obstoju kršitve (glej v tem smislu sklep Kuwait Petroleum in drugi/Komisija, C-581/12 P, EU:C:2013:772, točka 19).
- 80 V obravnavnem primeru je iz točke 189 izpodbijane sodbe razvidno, da je Splošno sodišče v okviru neodvisne presoje dejstev ugotovilo, pri čemer se v zvezi s to ugotovitvijo ni zadrževalo nikakršno izkrivljanje, da „je Komisija v času izjave tožečih strank 20. julija 2006 zaradi dokazov [družbe Samsung] vedela, da so se dvostranski stiki med nekaterimi udeleženci kartela nadaljevali leta 2005“.
- 81 Splošno sodišče je bilo torej po ugotovitvi, da so se podatki, ki sta jih predložili pritožnici, nanašali na dejstva, za katera je Komisija prej vedela, upravičeno na podlagi tega razloga v točki 194 izpodbijane sodbe zavreči argumente pritožnic, s katerimi sta ti želeli pridobiti priznanje delne imunitete pred globo na podlagi točke 23(b), zadnji odstavek, Obvestila o prizanesljivosti, pri čemer mu nikakor ni bilo treba opraviti preizkusa, ali so bili zadevni podatki taki, da bi Komisija na njihovi podlagi lahko prišla do novih ugotovitev o kršitvi, in mu zato ni bilo treba primerjati njihove dokazne vrednosti s podatki, ki jih je prej predložila družba Samsung.
- 82 Zato je nepomembno, da je Splošno sodišče v točkah 189 in 190 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se izpodbijani sklep „najpogosteje opira na dokaze [pritožnic] v zvezi z letom 2005“ in da „[imajo] informacije, ki sta jih [zadnjenavedeni] predložili 20. julija 2006 [...], dejansko večjo dokazno vrednost od dokazov, ki jih je prej predložila družba Samsung“.
- 83 Ugotoviti je treba tudi, da je Splošno sodišče te ugotovitve, kot je jasno razvidno iz točke 190 te sodbe, navedlo v dodatno pojasnilo, in sicer ne kot utemeljitev zavrnitve predloga za priznanje delne imunitete pred globo za leto 2005, ampak kot pojasnilo razlogov, zaradi katerih je Komisija pritožnicama priznala zmanjšanje zneska globe, ker se pogoji za tako zmanjšanje iz Obvestila o prizanesljivosti razlikujejo od tistih, ki so določeni za priznanje delne imunitete pred globo.
- 84 Poleg tega taka razlaga točke 23(b), zadnji stavek, navedenega obvestila v nasprotju s trditvami pritožnic ni v nasprotju s ciljem, ki ga to obvestilo uresničuje, saj – kot je razsodilo Splošno sodišče v točki 167 izpodbijane sodbe – bi bila učinkovitost programov prizanesljivosti zmanjšana, če podjetja ne bi bila več spodbujena k temu, da prva posredujejo Komisiji podatke o prijavi kartela (glej v tem smislu sklep Kuwait Petroleum in drugi/Komisija, C-581/12 P, EU:C:2013:772, točka 20).
- 85 Tako imajo takrat, če neko podjetje, ki je Komisiji za to, da bi mu bila priznana polna imuniteta na podlagi tega obvestila, prvo predložilo dokaze, ki Komisiji omogočajo ugotovitev obstoja kršitve člena 101 PDEU, ni razkrilo podatkov, ki dokazujejo, da je zadevna kršitev trajala dlje kot tista, za katero so bili predloženi dokazi, vsa druga podjetja, ki so bila udeležena pri tej kršitvi – v nasprotju s trditvami pritožnic – interes, da so prva, ki bodo razkrila take podatke, saj se jim lahko zaradi takega razkritja na podlagi točke 23(b), zadnji odstavek, tega obvestila prizna delna imuniteta pred globo. Vendar kar zadeva poznavanje dejstev Komisije glede pregona kršitve leta 2005 – kakor je že bilo ugotovljeno v točki 80 te sodbe – v obravnavani zadevi ne gre ravno za tak položaj.

- 86 Res je sicer, da podjetje, ki Komisiji predloži podatke na podlagi obvestila o prizanesljivosti, glede na to, da običajno ne ve, katere podatke Komisija že ima, ne more biti prepričano, da izpolnjuje pogoje za priznanje delne imunitete, določene v točki 23(b), zadnji odstavek, tega obvestila.
- 87 Vendar pa cilj navedenega obvestila ni odprava take negotovosti, ampak se, nasprotno, z njim želi, kakor je v točki 163 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo Splošno sodišče, v okviru kartelov ustvariti vzdušje negotovosti, da bi se spodbudila njihova prijava Komisiji.
- 88 Pritožnici ne moreta trditi niti, da je zaradi razlage, ki jo je v izpodbijani sodbi podalo Splošno sodišče, dejansko nemogoče pridobiti priznanje delne imunitete pred globo, saj jima je bila, kot je razvidno zlasti iz točk 182 in od 195 do 203 izpodbijane sodbe, za januar 2006 priznana prav taka delna imuniteta pred globo.
- 89 Poleg tega pritožnici v zvezi s tem Splošnemu sodišču napačno očitata nezadostno obrazložitev izpodbijane sodbe. Iz navedenih ugotovitev namreč izhaja, da so v izpodbijani sodbi, zlasti v točkah 166, 167 in 189, jasno navedeni vsi razlogi, na podlagi katerih je Splošno sodišče ugotovilo, da je bila Komisija pritožnicama upravičena zavrniti priznanje delne imunitete pred globo za leto 2005.
- 90 Zato je treba prvi del drugega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

Drugi del drugega pritožbenega razloga: zavrnitev delne imunitete za obdobje po 26. avgustu 2005

– Trditve strank

- 91 Pritožnici s tem delom Splošnemu sodišču očitata, prvič, da je zavrnilo priznanje delne imunitete pred globo družbi LGD za obdobje po 26. avgustu 2005, čeprav Komisija ni imela nobenega dokaza, ki bi ga predložilo podjetje, ki je zaprosilo za popolno imuniteto, s katerim bi se dokazalo, da je bila družba LGD po tem datumu še naprej udeležena v kartelu. Edini dokaz, ki ga je predložila družba Samsung v zvezi z obdobjem po avgustu 2005, naj bi bil namreč dopis z dne 6. decembra 2005, ki se je nanašal na morebitne dvostranske stike med družbo Samsung ter družbama AU Optronics Corp. in Chi Mei Optoelectronics Corp., v katerem pa družba LGD ali drugi udeleženci niso navedeni. Splošno sodišče naj bi z namigovanjem v točki 187 izpodbijane sodbe, da bi se lahko ta dokument nanašal na vse udeležence sporazuma, vključno z družbo LGD, napačno razlagalo njegovo vsebino.
- 92 Drugič, pritožnici menita, da je Splošno sodišče tudi napačno uporabilo pravo, ko je v točki 193 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija na podlagi dokazov, ki jih je predložila družba Samsung, lahko sklepala, da je bila družba LGD vse do konca udeležena pri kršitvi, ker naj bi šlo za enotno in trajajočo kršitev. Ta ugotovitev naj bi bila v nasprotju s sodbo v zadevi Dansk Rørindustri/Komisija (T-21/99, EU:T:2002:74, točka 62), v kateri je Splošno sodišče izključilo možnost, da lahko Komisija domneva, da bil je udeleženec kartela do njegovega konca v njem udeležen, ne da bi za to imela dokaz.
- 93 Tretjič, pritožnici menita, da je Splošno sodišče tudi v navedeni točki 193 napačno uporabilo pravo s tem, da je presodilo, da je Komisija na podlagi zadevnih dokazov družbi LGD lahko pripisala odgovornost za ravnanje preostalih udeležencev, ne da bi preučila stroge pogoje za tak pripis odgovornosti. V skladu s sodno prakso Splošnega sodišča pa naj bi se taka odgovornost smela podjetju pripisati le, če je to vedelo za nezakonita ravnanja drugih udeležencev ali če jih je lahko razumno predvidevalo in je bilo zaradi tega pripravljeno sprejeti tveganje (sodbi BASF in UCB/Komisija, T-101/05 in T-111/05, EU:T:2007:380, točka 160, in Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals/Komisija, T-83/08, EU:T:2012:48, točka 242). Komisija pa naj bi v obravnavanem primeru brez dokazov, ki jih je predložila družba LGD, smela podaljšati trajanje kršitve po avgustu 2005 le za družbi Samsung in Chi Mei Optoelectronics Corp, ne pa za druge udeležence.

94 Komisija spominja, da je ugotovitev Splošnega sodišča, da je bila Komisija na dan, ko sta pritožnici podali izjave, to je 20. julija 2006, obveščena o pregonu kartela za vse leto 2005, dejanska ugotovitev, ki je predmet nadzora Sodišča le, če so bila dejstva ali dokazi izkrivljeni. V obravnavanem primeru pa naj pritožnici ne bi zatrjevali nikakršnega izkrivljenja dokazov, ampak menili, da dopis z dne 6. decembra 2005 ni zadostna podlaga za ugotovitve Splošnega sodišča.

– Presoja Sodišča

95 Ugotoviti je treba, da drugi del drugega pritožbenega razloga, s katerim pritožnici Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da jima je zavrnilo priznanje delne imunitete pred globo za obdobje po 26. avgustu 2005, temelji izključno na predpostavki, da je Splošno sodišče napačno štelo, da je bila Komisija o udeležbi družbe LGD v kartelu po tem datumu obveščena le z dopisom družbe Samsung z dne 6. decembra 2005, navedenim v točki 187 izpodbijane sodbe, katerega vsebino naj bi Splošno sodišče napačno razlagalo.

96 Ta predpostavka je posledica napačne razlage izpodbijane sodbe.

97 Ne samo, da Splošno sodišče v izpodbijani sodbi ni prišlo do take ugotovitve, ampak je iz točke 193 izpodbijane sodbe tudi jasno razvidno, da Splošno sodišče svoje ugotovitve, da sta bili pritožnici udeleženi v kartelu vse leto 2005, ni oprlo na ta dopis z dne 6. decembra 2005, ampak na drugo listino, ki jo je predložila družba Samsung, in sicer dopis z dne 14. januarja 2005, naveden v točki 185 te sodbe, v katerem je omenjena možnost, da ta udeleženka pritožnici vpraša o njunih namenih glede nekaterih cen.

98 Pritožnici v teh okoliščinah Splošnemu sodišču ne moreta očitati, da je napačno razlagalo vsebino dopisa z dne 6. decembra 2005, ker naj ta ne bi dokazoval, da sta bili tudi po 26. avgustu 2005 udeleženi v kartelu, saj Splošno sodišče take ugotovitve ni v ničemer oprlo na ta dopis, ampak se je nanj oprlo, kakor je razvidno iz točke 189 izpodbijane sodbe, v zvezi s splošno ugotovitvijo, da je kartel trajal vse leto 2005.

99 Zato trditve pritožnic v zvezi s tem niso utemeljene.

100 Dodatno je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 69 te sodbe, drugi del drugega pritožbenega razloga glede na to, da pritožnici ne izpodbijata presoje dopisa z dne 14. januarja 2005, kot jo je podalo Splošno sodišče v točki 193 izpodbijane sodbe, ki poleg tega, razen v primeru napačne razlage, spada v njegovo pristojnost, zavrniti kot brezpredmeten. Na podlagi te presoje je namreč Splošno sodišče lahko pravilno zaključilo, da je bila Komisija obveščena o udeležbi pritožnic v kartelu, ki je trajala vse leto 2005. Očitki pritožnic glede drugega dela navedene točke 193 se torej nanašajo na odvečni razlog.

101 Zato je treba drugi del drugega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

102 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti v celoti.

103 Na podlagi navedenih ugotovitev je treba pritožbo zavrniti kot neutemeljeno.

Stroški

104 Na podlagi člena 138(1) Poslovnika Sodišče, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

105 Komisija je predlagala, naj se družbama LGD in LGDT naloži plačilo stroškov, zato se jima, ker s predlogi nista uspeli, naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Družbama LG Display Co. Ltd in LG Display Taiwan Co. Ltd se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi